

FORMUEULIGHED 28. maj 2024

TEMA

Udarbejdet af
Sune Caspersen
Chefanalytiker

Den rigeste procent ejer en fjerdedel af formuen trods fald

Formueuligheden er fortsat høj med store formuer koncentreret på få hænder. Den mest velhavende ene procent af danskerne besidder mere end en fjerdedel af den samlede formue. Unoterede aktier i bl.a. familieejede virksomheder er en væsentlig forklaring på den store formuekoncentration. Den store formueulighed afspejles også i geografiske forskelle på tværs af landets kommuner, hvor der er millioner af kroner til forskel fra top til bund.

Kontakt

Chefanalytiker

Sune Caspersen

📞 26 20 02 28

✉️ sc@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD

Hovedkonklusioner

- Formuerne er meget skævt fordelt i Danmark, hvor den mest velhavende procent sidder på en fjerdedel af den samlede nettoformue. Det er især formuen i unoterede aktier, der omfatter ejerandele i bl.a. familieejede virksomheder, der trækker formueuligheden op.
- En af forklaringer på de store formueforskelle kan være, at formueopbygning er aldersbetinget. De unge har af gode grunde haft færre år til at spare op til pension, i friværdis og frie midler end de ældre. Men selv når man renser tallene for alder, er formueforskellene enten større, lige så store eller kun lidt mindre end formueuligheden på tværs af alle.
- Formuen er geografisk skævt fordelt. Der er således millioner af kroner til forskel på den gennemsnitlige formue mellem de mest og mindst velhavende kommuner. Forskellene ville dog være endnu større, hvis det ikke var for pensionsformuerne, som bidrager til at udligne en væsentlig del af den geografiske formueulighed.

Om temaet

I dette tema undersøger vi, hvordan formuerne fordeler sig. I undersøgelsen tager vi udgangspunkt i nettoformuen, dvs. det beløb man ville stå med i hånden, hvis man solgte huset, bilen, aktier mv., hævede opsparingen og indfrie al gæld. Nettoformuen er oftest positiv, da de fleste voksne danskere har større værdier end gæld, men den kan også være negativ, hvis man har større gældsforpligtelser end værdier.

Nettoformuen består af reale aktiver som bolig og bil, finansielle aktiver som bankindestående og værdipapirer og pensionsopsparing fratrasket al registreret gæld, herunder realkredit- og banklån, SU-lån mv. Tallene i denne analyse er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik om befolkningens formue- og gældsforhold. Datagrundlaget og fremgangsmåden er beskrevet til sidst i boksen.

Formuen er meget skævt fordelt

Det er mere end hver fjerde formuekrone, der ejes af den rigeste ene procent af danskerne. Det viser Figur 1, hvor top-1-procents andel af den samlede nettoformue er opgjort.

Nettoformuen består på den ene side af reale aktiver som ejerbolig, fritidshus og bil, af finansielle aktiver som bankindestående og værdipapirer og af pensionsopsparing i form af ratepensioner, livsvarige pensioner, tjenestemandspension og ATP mv. Fra aktiverne trækkes al registreret gæld i form af realkreditlån, banklån, andre private lån og gæld til det offentlige.

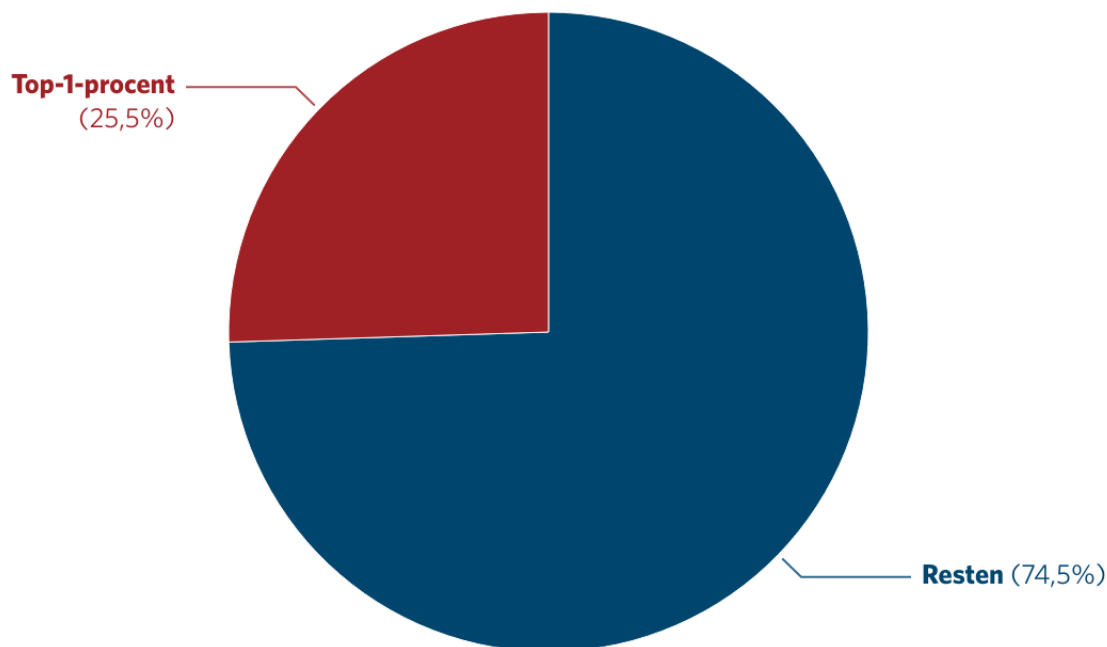
At den rigeste ene procent af danskerne sidder på mere end en fjerdedel af den samlede nettoformue er udtryk for ret markante formueforskelle. Til sammenligning udgør top-1-procents andel af de samlede indkomster omkring 9 pct., hvilket sandsynligvis er det højeste niveau i mange årtier.¹

En af forklaringerne på de store formueforskelle er, at formueopbygning er aldersbetinget. De unge har af gode grunde haft færre år end de ældre til at spare op til pension, i friværds og i frie midler. Men selv når man renser tallene for alder, er formueforskellene markante. Op ti midt i 50'erne, er top-1-procents formueandel inden for hvert alderstrin faktisk lige så stor eller større end på tværs af hele befolkningen. Og selv på det alderstrin, hvor de rigestes formueandel er lavest, er den langt større end indkomstandelen, der tilfalder de rigeste.²

FIGUR 1

Den mest velhavende procent sidder på en fjerdedel af formuen

Figuren viser, hvor stor en andel af den samlede nettoformue, der ejes af den mest velhavende ene procent af danskerne.

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen. Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Der er stor forskel på, hvor ulige de forskellige formuekomponenter er fordelt. Det viser Tabel 1, hvor nettoformuen er opdelt i de enkelte komponenter, den udgøres af. Tabellen viser, hvor stor en andel de enkelte komponenter udgør af den samlede nettoformue. Derudover viser tabellen, hvor stor en andel af de enkelte formuekomponenter, som er ejet af henholdsvis top-1-procent og top-1-promille – altså den rigeste tusindedel af danskerne.

Tabellen viser, at de store formueforskelle især skal henføres til unoterede aktier, der dækker over ejerandele i virksomheder, der ikke er børsnoterede. Det dækker bl.a. over familieejede virksomheder.

Tabellen afslører også, at pensionsopsparingerne, der bl.a. består af arbejdsmarkedspensioner, er relativt lige fordelt. De udgør samtidig en stor andel af den samlede nettoformue og er derfor en vigtig faktor i forhold til at udjævne formueforskellene. Det er dog værd at hæfte sig ved, at der er stor forskel på, hvor

likvide – altså omsættelige – de forskellige formuekomponenter er. Pensionsformuerne er jo i høj grad båndlagt til den tid, hvor man går på pension. I stærk kontrast står den del af de finansielle aktiver, der udgøres af bankindestående. Her er der tale om penge, man kan gå ud at bruge med det samme. De enkelte formuekomponenter kan derfor have forskellig betydning for den enkelte families levevilkår på kort og langt sigt, hvilket ikke afspejles i opgørelsen af formueulighed.

TABEL 1

Formue i unoterede aktier er største bidragsfaktor til de store formueforskelle

Tabellen viser, hvor stor en andel af nettoformuen, de enkelte komponenter udgør. Derudover viser tabellen, hvor stor en andel af de enkelte formuekomponenter, som er ejet af henholdsvis den mest velhavende ene procent og den mest velhavende ene promille.

	Andel af nettoformue	Top-1-procent	Top-1-promille
Reale aktiver	53,6%	9,4%	1,8%
Finansielle aktiver	41,5%	50,8%	25,9%
- Heraf unoterede aktier	20,1%	79,2%	43,8%
Pensionsopsparing efter skat	34,0%	4,9%	0,7%
Prioritetsgæld	-22,5%	8,4%	1,5%
Øvrig gæld til pengeinstitutter mv.	-4,7%	8,3%	2,9%
Gæld til det offentlige	-1,9%	0,7%	0,1%
Nettoformue i alt	100,0%	25,5%	11,5%

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen. Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

2022 bød på nedgang i formuerne

Den kraftige stigning i inflationen bød i 2022 på et fald i nettoformuerne både for dem med store og mindre formuer. Det skyldes dels, at den reale købekraftsværdi af formuerne – det bundt af varer man kan veksle formuen til – faldt på grund af høj inflation, men også som følge af kursfald på aktie- og obligationsmarkederne, der betød nominelle fald i kroner og øre i de finansielle aktiver og pensionsformuerne. Siden da er udviklingen vendt, men denne analyse tager udgangspunkt i de nyeste tilgængelige data for samtlige danskeres formue og gæld, som er opgjort ved udgangen af 2022. Datagrundlag og metode er beskrevet til sidst i metodeafsnittet.

Nettoformuen består på den ene side af reale aktiver som ejerbolig, fritidshus og bil, af finansielle aktiver som bankindestående og værdipapirer og af pensionsopsparing i form af ratepensioner, livsvarige pensioner, tjenestemandspension og ATP mv. Fra aktiverne trækkes al registreret gæld i form af realkreditlån, banklån, andre private lån og gæld til det offentlige.

Figur 2 viser, at der er stor forskel på den gennemsnitlige nettoformue blandt voksne danskere. I figuren er de voksne danskere inddelt i ti lige store grupper efter størrelsen på deres nettoformue. De 10 pct. med de laveste formuer udgør 1. decil, mens de 10 pct. med de største formuer udgør 10. decil.

De 10 pct. mest velhavende danskere har i gennemsnit en nettoformue på ca. 11 mio. kr., mens den næstrigste tiendedel, 9. decil, har en gennemsnitlig nettoformue på godt 3 mio. kr. Det store spring fra 10. til 9. decil skyldes, at formuerne i Danmark er meget ulige fordelt, og de største formuer er koncentreret på få hænder.

Figuren viser også, at formuerne udviklede sig negativt i 2022 ikke blot for de mest velhavende, men også for de øvrige formuedeciler. Kun i 1. decil var formueudviklingen positiv. Det skyldes ikke en positiv udvikling på papiret, men at den gennemsnitlige formue i 1. decil er negativ – gælden er altså større end værdien af de aktiver, man besidder – og den høje inflation i 2022 har udhulet den reale værdi af gælden.

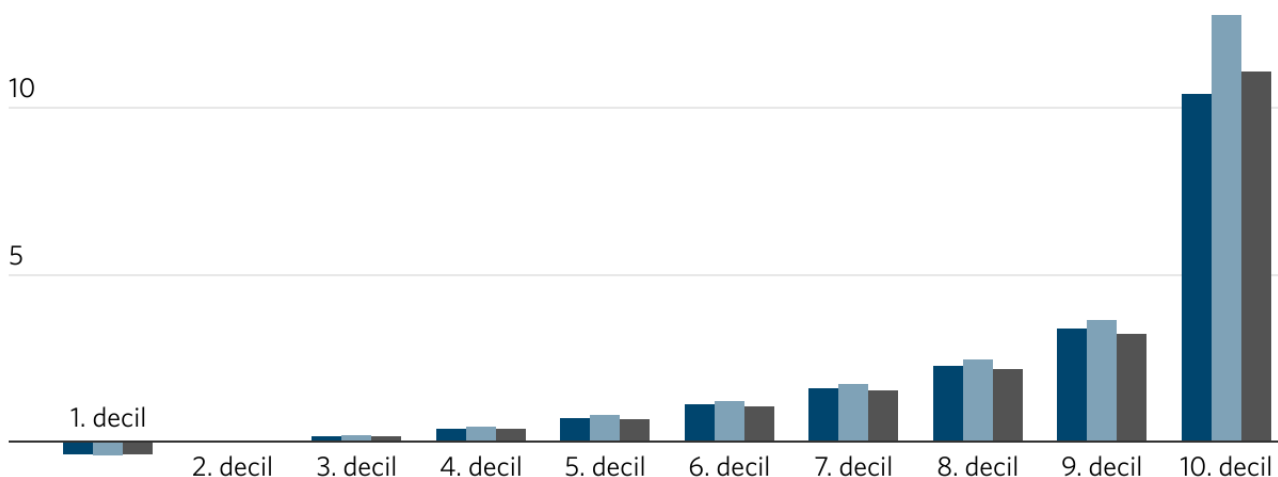
FIGUR 2

Formuerne udviklede sig negativt i 2022

Figuren viser den gennemsnitlige reale nettoformue opdelt på formuedeciler. 1. decil angiver de 10 pct. voksne danskere med de laveste nettoformuer, mens 10. decil angiver de 10 pct. med de største nettoformuer.

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022

15 mio. kr.

Anm.: Opgjort i 2024-priser på baggrund af forbrugerprisindekset. Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Formueforskellene er store – også inden for aldersgrupper

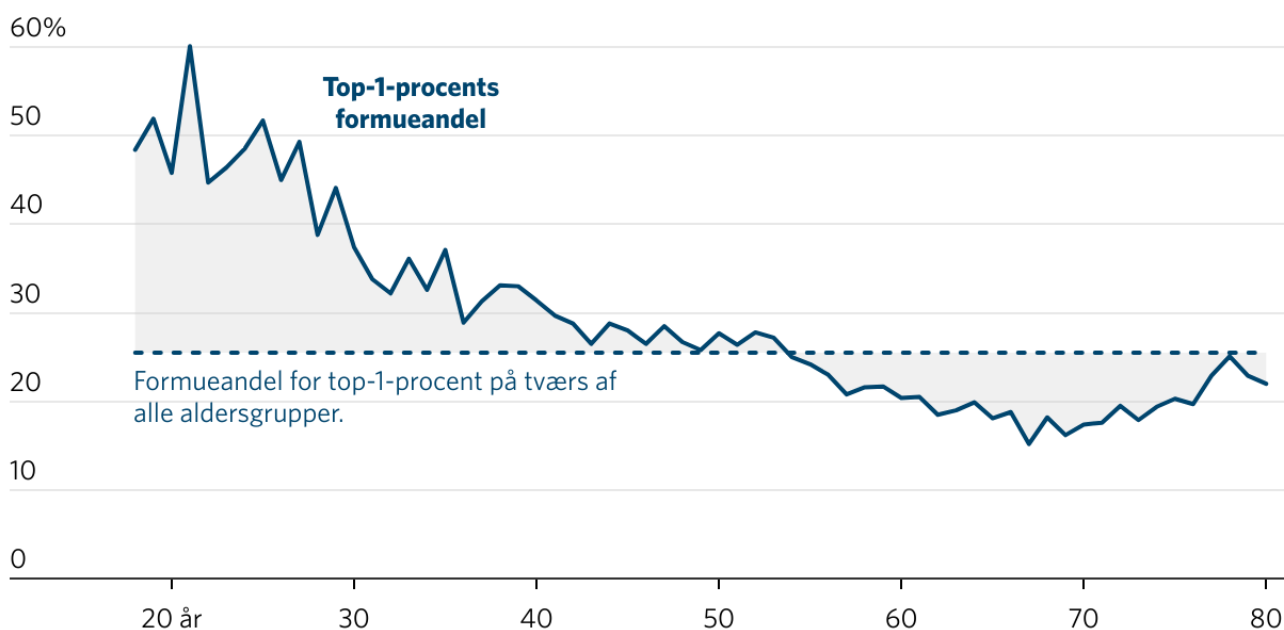
En af forklaringerne på de store formueforskelle er, at formueopbygning er aldersbetinget. De unge har af gode grunde haft færre år end de ældre til at spare op til pension, i friværds og i frie midler. Men selv når man renser tallene for alder, er formueforskellene markante. Når formueuligheden opgøres inden for hvert alderstrin, er den nemlig enten større, lige så stor eller næsten lige så stor som på tværs af hele befolkningen. Det viser Figur 3.

Fra de helt unge i 20'erne op til midt i 50'erne er top-1-procents formueandel på de enkelte alderstrin faktisk lige så stor eller større end på tværs af hele befolkningen. Og selv på det alderstrin, hvor de rigestes formueandel er lavest, ved 67 år, er den langt større end f.eks. indkomstandelen, der tilfalder de rigeste.

FIGUR 3

Ulighed i formuer er lige så stor inden for alderstrin, som på tværs af alle

Figuren viser, hvor stor en andel af den samlede nettoformue, som top-1-procent besidder inden for hvert enkelt alderstrin. Den stiplede linje viser andelen på tværs af alle voksne.

Anm.: Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Tabel 2 viser for hvert alderstrin den gennemsnitlige nettoformue samt udvalgte percentilgrænser, herunder medianen. Medianen er det tal, hvor præcis halvdelen af personerne har en mindre formue, og halvdelen har en større formue. Hvis formueforskellene er store, vil gennemsnitsformuen typisk være langt større end medianformuen, da store formuer koncentreret i toppen trækker gennemsnittet op, men ikke påvirker medianen.

Tabellen viser, at det kræver en nettoformue på mindst 16,5 mio. kr. for at være blandt den mest velhavende ene procent af alle voksne danskere. Tallet varierer dog betydeligt, når vi ser på, hvad der skal

til for at tilhøre den mest velhavende ene procent på et givent alderstrin. For 30-årige kræver det en nettoformue på knap 3,7 mio. kr., mens 40-årige skal være gode for ca. 10 mio. kr. for at tilhøre top-1-procent. Ved 50 år er grænsen helt oppe på ca. 22 mio. kr., mens de 60-årige skal endnu højere op på 24,7 mio. kr. for at være med i klubben.

TABEL 2

Det kræver en nettoformue på mindst 16,5 mio. kr. for at være blandt den mest velhavende procent af danskerne

Tabellen viser for hvert alderstrin den gennemsnitlige nettoformue samt udvalgte percentilgrænser. Nettoformuen omfatter reale aktiver som bolig og bil, finansielle aktiver, som bankindestående og aktier, og pensionsformue fratrasket al registreret gæld.

Alder	Gns.	Median	p5	p10	p25	p75	p90	p95	p99
18 år	121.500	34.900	900	2.800	9.500	81.000	160.600	258.700	850.300
19 år	155.400	42.300	-2.000	2.700	11.700	99.300	194.300	309.400	990.600
20 år	169.700	52.600	-19.100	1.600	15.200	124.900	247.200	396.000	1.205.200
21 år	292.400	68.000	-45.000	-1.300	18.200	159.700	320.900	538.400	1.474.600
22 år	231.500	67.900	-74.600	-15.600	17.100	172.500	383.800	649.400	1.654.100
23 år	246.900	67.900	-114.700	-36.500	15.300	181.600	426.100	726.300	1.790.300
24 år	268.800	70.900	-150.600	-62.000	12.600	196.300	485.100	792.000	1.896.200
25 år	311.200	77.700	-191.800	-89.300	10.500	224.000	548.200	867.000	2.157.400
26 år	309.300	93.500	-232.800	-113.800	9.300	274.300	635.900	971.800	2.405.500
27 år	383.200	115.400	-276.500	-139.100	8.900	333.100	717.200	1.070.200	2.696.400
Alle voksne	2.010.500	864.800	-120.700	7.100	154.600	2.175.800	4.130.800	6.071.800	16.495.000

Yderligere 63 rækker er ikke vist.

Anm.: Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Tabellen viser også, at mange danskere har større gæld end aktiver og dermed en negativ nettoformue. I intervallet 21 til 42 år er grænsen for at tilhøre de 10 pct. med de mindste formuer (p10) faktisk negativ, hvilket betyder, at mindst 10 pct. af de voksne danskere på disse alderstrin er insolvente og derfor ikke ville kunne betale deres gæld af, hvis de solgte rub og stub.

I takt med at alderen stiger er der dog færre og færre med negativ nettoformue. Således bliver grænsen for at tilhøre de 5 pct. med de laveste formuer (p5) faktisk positiv ved 56 år. Det betyder, at færre end 5 pct. af de voksne danskere på 56 år og alderstrinnene derover er insolvente.

De rigestes andel af formuen faldt en smule, men er fortsat meget høj

Formuen er over de seneste par år blevet mere koncentreret i toppen af samfundet. Figur 4 viser udviklingen i, hvor stor en andel af den samlede nettoformue, der tilhører top-1-procent.

For perioden 2014 og frem kan formueandelen opgøres på et "smalt" formuebegreb, der bl.a. ikke medregner værdien af unoterede aktier til de finansielle aktiver. Unoterede aktier omfatter primært ejerandele i familieejede virksomheder. Derudover medregnes offentlig gæld til inddrivelse heller ikke for dette formuebegreb. Den unoterede aktieformue og offentlig gæld til inddrivelse kan først medregnes fra 2020, hvilket skaber et databrud. I figuren fremgår det "smalle" formuebegreb af den stiplede grå kurve, mens den solide mørkeblå kurve viser det "brede" og mere dækkende formuebegreb.

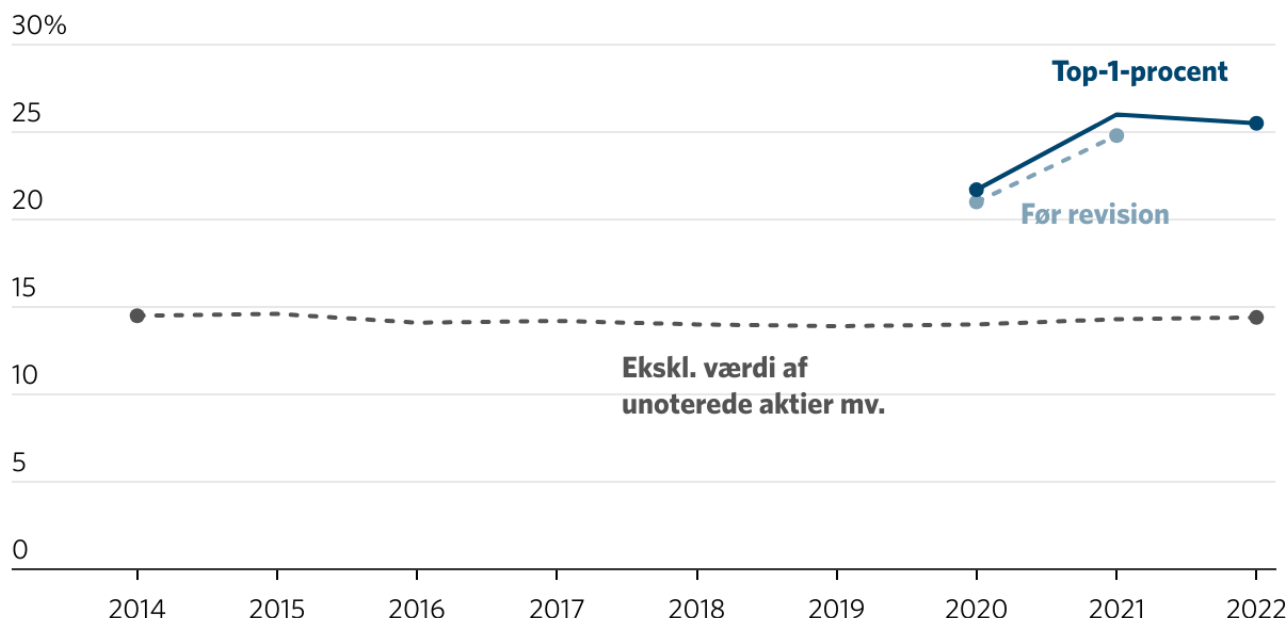
Som figuren viser, er formueandelen for den mest velhavende ene procent af danskerne markant højere, når værdien af unoterede aktier og offentlig gæld til inddrivelse medregnes. I 2022 havde top-1-procent en formue svarende til 25,5 pct. af den samlede nettoformue. Men for det "smalle" formuebegreb var tallet blot 14,4 pct., hvilket skyldes, at den unoterede aktieformue er meget ulige fordelt og derfor har stor betydning for den målte formueulighed.

Derudover viser figuren også en lyseblå stippet kurve, der angiver den opgjorte formueandel for top-1-procent før en nylig revision af formuestatistikken. Revisionen indebar en genberegning og genfordeling af værdien af unoterede aktier som følge af en forbedring i datagrundlaget. Det har medført, at formueuligheden nu skønnes en anelse højere i 2020 og 2021, end hvad der har fremgået af tidligere opgørelser.

FIGUR 4

De rigestes andel af formuen faldt en smule, men er fortsat meget høj

Figuren viser udviklingen i formueandelen for top-1-procent opgjort på baggrund af nettoformuen før og efter revisionen af værdien af de unoterede aktier samt på det gamle formuebegreb, der ikke medregner værdien af unoterede aktier.

Anm.: Formuerne kan først opgøres inkl. værdien af unoterede aktier samt gæld til det offentlige fra 2020 og frem. Opgørelsen ekskl. unoterede aktier kan opgøres uden databrud fra 2014 og frem, men indeholder ikke værdien af unoterede aktier og den samlede gæld til det offentlige. Formueandele er opgjort på baggrund af nettoformuen inkl. pensionsformue (efter skat) for fuldt skattepligtige voksne (18 år og derover). Formuen er fordelt ligeligt mellem de voksne i familien.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Formueandelen for top-1-procent faldt en smule i 2022 sammenlignet med 2021 fra 26,0 til 25,5 pct. Nettoformuerne faldt i kroner og øre for både den gennemsnitlige voksne dansker og de mest velhavende. Det skal som nævnt tidligere ses i lyset af kursfald på aktie- og obligationsmarkederne i 2022. Da de unoterede aktier udgør en væsentlig andel af formuen for top-1-procent, og da udviklingen i denne formuekomponent var særligt nedadgående, betød det, at de mest velhavendes formuer faldt kraftigere end for den gennemsnitlige dansker.

Faldet i den gennemsnitlige danskers formue kan særligt henføres til et fald i pensionsopsparingen, der udgør mere end en tredjedel af nettoformuen for den gennemsnitlige voksne dansker.

For den gennemsnitlige dansker trak udviklingen i prioritetsgælden nettoformuen i en positiv retning, hvilket kan henføres til rentestigninger på realkreditlån og derfor også kursfald på de udestående lån. Det er nemlig kursværdien af prioritetsgælden, der indgår i beregningen af nettoformuen, da kursværdien svarer til det beløb, der skal indfris, hvis gælden indfris på opgørelsestidspunktet for formue- og gældsstatistikken.

Den gennemsnitlige formue er størst nord for København

Figur 5 viser den gennemsnitlige nettoformue pr. voksen i hver af landets kommuner. Opgørelsen er aldersstandardiseret, hvilket betyder, at der er taget højde for aldersbetingede formueforskelle ved at vægte hver aldersgruppe, så fordelingen af aldersgrupper i hver kommune svarer til fordelingen på landsplan.

De mørkeblå kommuner er der, hvor den gennemsnitlige nettoformue er størst, mens de lyseblå kommuner er der, hvor den er lavest.

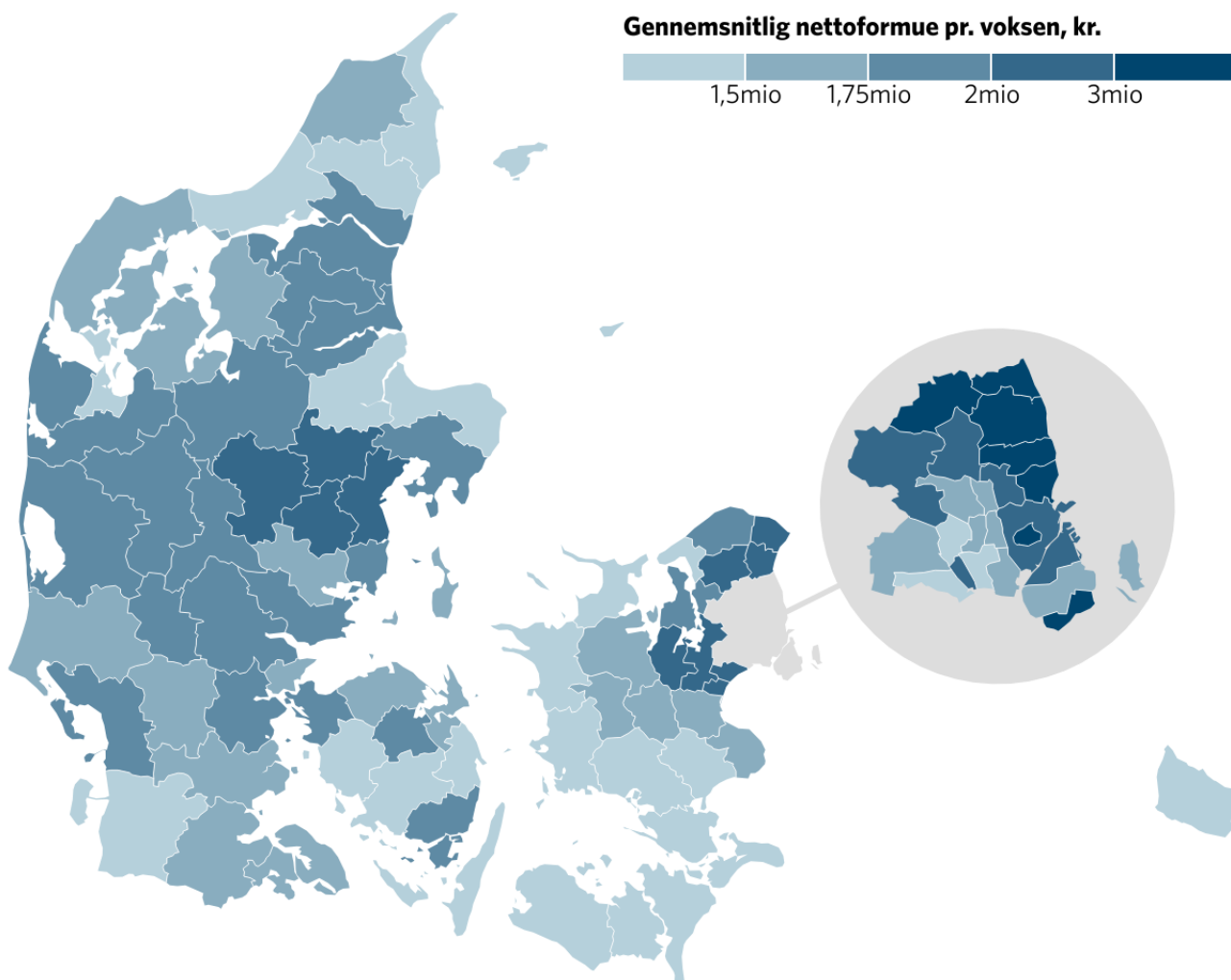
I de mørkeblå kommuner er den gennemsnitlige nettoformue pr. voksen på over 3 mio. kr. og disse kommuner findes udelukkende i hovedstadsområdet. Der er tale om Gentofte, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Hørsholm og Allerød Kommune nord for København samt Frederiksberg og Dragør Kommune.

I de lyseblå kommuner er formuen under 1,5 mio. kr., og de ligger spredt på tværs af landet. Der er tale om en række kommuner i Nordjylland, Randers og Norddjurs i det østjyske, Tønder i Sønderjylland, en række oplandskommuner på Fyn samt Langeland og Ærø, et stort antal kommuner på Vest- og Sydsjælland og vestegnskommunerne Albertslund, Brøndby og Ishøj. Derudover er Halsnæs og Bornholm Kommune også at finde i denne gruppe.

FIGUR 5

De største formuer findes nord for København

Figuren viser den gennemsnitlige nettoformue i hver kommune. Opgørelsen er aldersstandardiseret. Nettoformuen omfatter reale aktiver som bolig og bil, finansielle aktiver, som bankindestående og aktier, og pensionsformue fratrullet al registreret gæld.

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen og der er foretaget aldersstandardisering, således at man kan sammenligne på tværs af kommuner med forskelle i alderssammensætning. Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Formueforskellene er også store inden for hver kommune

Tabel 3 viser for hver kommune ikke blot den gennemsnitlige nettoformue, men også medianformuen, der er den typiske formue pr. voksen.

Derudover fremgår nettoformuen ved forskellige percentilgrænser inden for hver kommune.

Percentilgrænserne angiver, hvor stor en formue, det f.eks. kræver at indgå i den mest velhavende tiendedel i kommunen (p90). Det bemærkes, at percentilgrænsen for at indgå i den rigeste procent i en kommune (p99) er behæftet med større usikkerhed, da opgørelsen omfatter relativt få personer sammenlignet med opgørelsen på landsplan, og da en stor andel af formuen for denne gruppe udgøres af unoteret aktieformue, hvor værdien er udtryk for et skøn. Tallet bør derfor tolkes med forsigtighed.

TABEL 3

Betydelige formueforskelle mellem kommunerne

Tabellen viser for hver kommune den gennemsnitlige nettoformue samt udvalgte percentilgrænser. Opgørelsen er aldersstandardiseret. Nettoformuen omfatter reale aktiver som bolig og bil, finansielle aktiver, som bankindestående og aktier, og pensionsformue fratrasket al registreret gæld.

Kommune ▲	Gns.	Median	p5	p10	p25	p75	p90	p95	p99
Albertslund	1.282.700	617.500	-163.100	-7.700	94.900	1.820.200	3.403.600	4.543.800	8.090.900
Allerød	3.017.500	1.837.000	5.300	52.100	402.100	3.787.800	6.102.500	8.362.100	19.704.900
Assens	1.411.400	700.800	-140.200	2.900	150.300	1.582.000	2.848.100	4.142.300	10.626.500
Ballerup	1.668.600	785.300	-90.500	10.000	139.500	2.291.400	4.236.300	5.704.200	10.898.800
Billund	1.764.200	923.000	-69.200	20.800	211.400	2.034.400	3.616.600	5.069.100	13.379.600
Bornholm	1.381.600	702.500	-76.500	11.500	154.600	1.573.800	2.840.400	4.113.300	10.296.700
Brøndby	1.238.500	473.400	-149.100	-3.700	88.600	1.711.000	3.444.200	4.662.300	8.838.000
Brønderslev	1.465.100	725.700	-183.600	-12.000	143.000	1.671.300	3.051.900	4.371.800	11.929.200
Dragør	3.027.400	1.886.500	-34.000	31.900	376.000	3.810.700	6.299.200	8.713.500	23.525.400
Egedal	2.194.300	1.447.300	-13.000	35.500	350.200	2.894.300	4.665.000	6.214.100	13.305.000
Alle	2.010.500	864.800	-120.700	7.100	154.600	2.175.800	4.130.800	6.071.800	16.495.000

Yderligere 88 rækker er ikke vist.

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen og der er foretaget aldersstandardisering, således at man kan sammenligne på tværs af kommuner med forskelle i alderssammensætning. Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset. p99 ikke vist for kommuner med færre end 10.000 indbyggere af diskretionshensyn.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Pensionsopsparinger udligner en stor del af de geografiske formueforskelle

Selvom formueforskellene på tværs af landets kommuner umiddelbart er store, så ville de være endnu større, hvis ikke pensionsopsparingerne blev regnet med til nettoformuen. Det viser Figur 6, hvor hver prik er en kommune. I figuren er den gennemsnitlige nettoformue i kommunen holdt op imod andelen af formuen, der udgøres af pensionsformuen. I de kommuner, hvor pensionsformuen udgør den største

andel af nettoformuen, er tallet næsten 50 pct. svarende til knap halvdelen. Det er samtidig i disse kommuner, at den gennemsnitlige nettoformue typisk er lavest. Tendenslinjen angiver en lineær tendens for sammenhængen mellem nettoformue og pensionsformuens andel af formuen, som tydeligt viser dette forhold.

Det er ikke givet, at pensionsformuen skal medregnes til borgernes formue ved opgørelser af formueulighed. Det skyldes, at pensionsformuen er båndlagte midler tiltænkt pensionen og derfor er underlagt en række begrænsninger.

Nettoformuen består af forskellige komponenter, hvis likviditet – altså omsættelighed – varierer betydeligt. Den mest likvide del af nettoformuen udgøres af bankindeståender. Herefter kommer de øvrige dele af den finansielle formue som aktier og øvrige værdipapirer. Afhængig af typen af værdipapir kan omsætteligheden være højere eller lavere. De reale aktiver som består af bolig og bil er langt mindre omsættelige og adgangen til denne del af formuen involverer typisk betydelige transaktionsomkostninger.

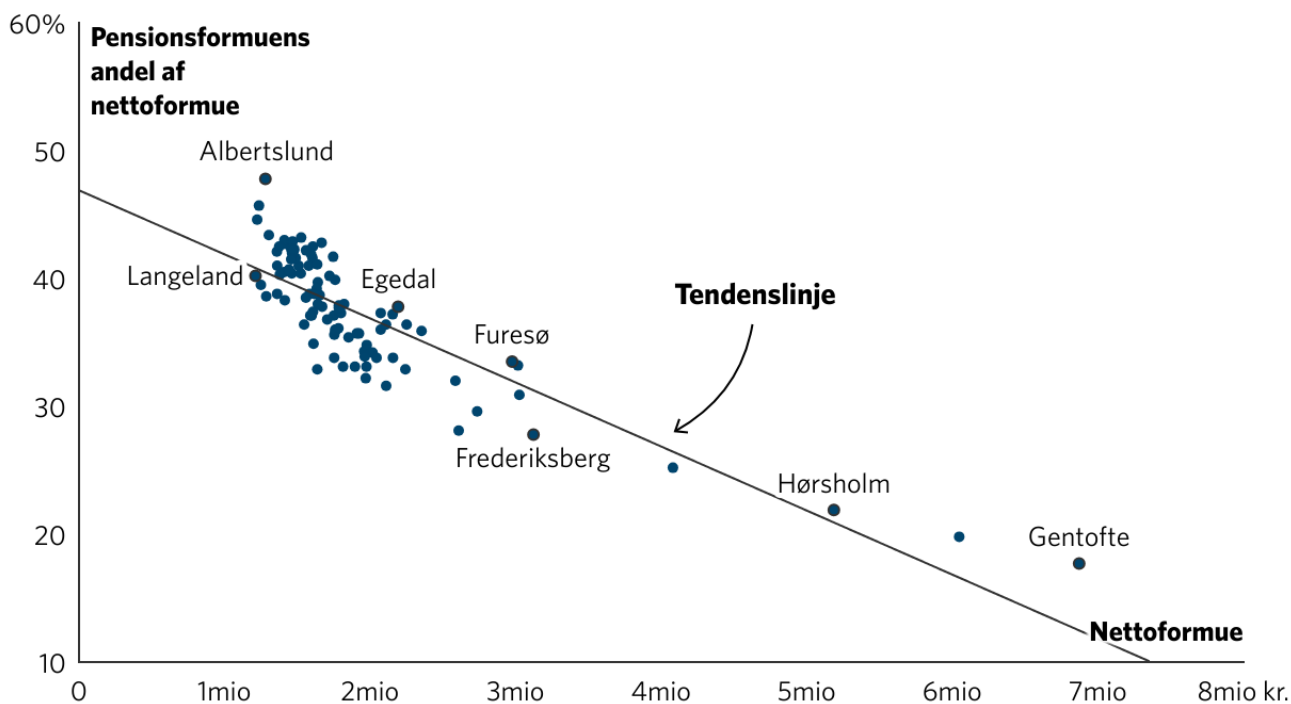
Endelig er der pensionsformuen, som er relativt likvid for personer omkring eller over pensionsalderen, men hvor udbetalingerne typisk skal strækkes over mange år – for visse dele, som livrenter og ATP, over resten af livet. For unge eller midaldrende voksne, der stadig har mange år til pensionsalderen, er pensionsformuen dog i de fleste tilfælde illikvid. Den kan ikke eller kun i begrænset omfang udbetales. Derfor påvirker den altså ikke deres forbrugsmuligheder eller økonomiske råderum i dag.

Da vi undersøger formueforskellene på tværs af hele befolkningen og ikke isoleret blandt f.eks. unge, vælger vi dog at medregne pensionsformuen til nettoformuen. Pensionsformuerne udjævner dermed formueforskellene og kan også siges at have enorm betydning for langt de fleste borgeres levestandard som pensionist.

FIGUR 6

Pensionsopsparing udgør op mod halvdelen af nettoformuen i kommuner med lav gennemsnitlig formue

Figuren viser sammenhængen mellem den gennemsnitlige nettoformue i kommunen og andelen af nettoformuen, der består af pensionsformue.

Anm.: Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen og der er foretaget aldersstandardisering, således at man kan sammenligne på tværs af kommuner med forskelle i alderssammensætning. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset. Tendenslinjen angiver en lineær trend mellem den gennemsnitlige nettoformue og pensionsformuens andel af nettoformuen.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Formuen varierer i endnu højere grad på sogneniveau

Det er muligt at undersøge formueforskellene på et mere detaljeret niveau end kommuner. I det følgende ser vi på, hvordan formuen varierer på tværs af landets omkring 2.000 sogne. Sognene er den mindste administrative geografiske enhed på landsplan.

De fleste kommuner kan opdeles i mange sogne, hvilket medfører, at antallet af indbyggere i nogle sogne er meget lavt. Opgørelser på baggrund af få personer er behæftet med større usikkerhed, og vi udelader derfor de mindste sogne med færre end 200 indbyggere eller 100 voksne.

Der kan også være store forskelle i alderssammensætningen på tværs af sogne, hvilket har betydning for størrelsen af den opgjorte formue. Derfor foretager vi en korrektion for aldersforskelle på samme vis som for kommunerne. På grund af sognenes færre indbyggere, kan denne aldersstandardisering dog ikke foretages på hvert enkelt alderstrin, som det er tilfældet med kommunerne, og vi anvender derfor aldersstandardiserede vægte på 5-årsintervaller. Korrektionen for aldersbetingede forskelle på sogne er derfor behæftet med en vis usikkerhed sammenlignet med opgørelsen på kommuner.

Derudover kan den gennemsnitlige formue i et sogn være påvirket i større eller mindre grad af ekstreme observationer, f.eks. hvis der er få indbyggere i sognet, og der bor en meget formuende person eller familie. For at sige noget mere generelt om sognene tager vi derfor udgangspunkt i medianformuen, altså den typiske formue blandt indbyggerne i sognet. Derved undgås en eventuel kraftig påvirkning af opgørelsen fra enkelte personer eller familier.

Figur 7 viser, hvordan den typiske nettoformue varierer på tværs af landets sogne. Figuren viser, at der er enorme forskelle, da den typiske formue i de mindst velhavende sogne er på blot 100.000-250.000 kr. På den anden side er formuen i de mest velhavende sogne på over 3 millioner kroner.

De geografiske forskelle i formue er enorme

Kortet viser for hvert sogn den typiske nettoformue. Nettoformuen består af aktiver som bolig og bil, bankindestående og værdipapirer, samt pensionsopsparing opgjort efter skat fratrullet passiverne, der omfatter realkreditgæld og andre lån samt gæld til det offentlige. Opgørelsen er korrigeret for aldersbetingede forskelle i formuen.

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen af nettoformuen, og der er anvendt aldersstandardiserede vægte på 5-årsintervaller. Sogne med under 200 indbyggere er udeladt og fremgår af kortet med grå farve. 2022-data fremskrevet til 2024-priser med forbrugerprisindekset. Antal personer afrundet til nærmeste 10. Bopæl opgjort pr. 1. januar 2023.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Overblik: Find dit eget sogn

Tabel 4 viser de ti sogne, hvor medianformuen er størst. Øverst på listen ligger Rungsted Sogn i Hørsholm Kommune, hvor den typiske formue er på 3,8 mio. kr. pr. voksen. Herefter følger Maglegårds Sogn i Gentofte, Risskov Sogn i Aarhus, Hareskov Sogn i Furesø og Søllerød Sogn i Rudersdal med medianformuer på mellem 3,1 og 3,3 mio. kr. pr. voksen.

Det er desuden muligt at fremsøge sogne i tabellen.

TABEL 4

Millioner til forskel i formuen fra top til bund

Tabellen viser de ti sogne, hvor den typiske nettoformue er størst. Opgørelsen er korrigeret for aldersbetingede forskelle i formuen.

	Sogn	Kommune	Antal indbyggere	▼ Median nettoformue
1	Rungsted Sogn	Hørsholm	6.210	3.809.000 kr.
2	Maglegårds Sogn	Gentofte	5.850	3.322.000 kr.
3	Risskov Sogn	Aarhus	8.230	3.303.000 kr.
4	Hareskov Sogn	Furesø	3.780	3.255.000 kr.
5	Søllerød Sogn	Rudersdal	7.760	3.149.000 kr.
6	Ny Holte Sogn	Rudersdal	6.270	2.856.000 kr.
7	Skovshoved Sogn	Gentofte	7.290	2.844.000 kr.
8	Jægersborg Sogn	Gentofte	7.690	2.680.000 kr.
9	Gadevang Sogn	Hillerød	1.200	2.585.000 kr.
10	Vedbæk Sogn	Rudersdal	7.440	2.581.000 kr.

Yderligere 1949 rækker er ikke vist.

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen af nettoformuen, og der er anvendt aldersstandardiserede vægte på 5-årsintervaller. Sogne med under 200 indbyggere eller 100 voksne er udeladt. 2022-data fremskrevet til 2024-priser med forbrugerprisindekset. Antal personer afrundet til nærmeste 10. Bopæl opgjort pr. 1. januar 2023.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Metode

Boks. Sådan har vi gjort

De geografiske formueforskelle er analyseret på baggrund af Danmarks Statistiks formue- og gældsstatistikken på individniveau.

Formueforskellene er analyseret på baggrund af Danmarks Statistiks formue- og gældsopgørelse. Statistikken er dels baseret på tredjepartsindberetninger om bankindestående, kursværdi af aktier og andre værdipapirer, pensionsopsparing og gæld samt estimerede værdier af ejerbolig, andelsbolig, sommerhus og bil. Derudover indgår den skønnede værdi af unoteret aktieformue.

Statistikens opgørelsestidspunkt er pr. 31. december.

Nettoformuen består af aktiver, herunder de reale aktiver som bolig og bil, finansielle aktiver som indestående på bankkonti, værdipapirbeholdning mv., fratrullet passiver, herunder realkredit- og boliglån samt andre tredjepartsindberettede gældsposter. Derudover indgår pensionsformuen, hvor de dele af pensionsopsparingen, der først beskattes ved udbetalingen, skønsmæssigt fratrækkes 40 pct. for at korrigere for det forhold, at midlerne endnu ikke er blevet indkomstbeskattet.

Gæld til det offentlige, herunder gæld til inddrivelse, er medregnet i formueopgørelsen.

Formuen er delt ligeligt mellem de voksne i parfamilier, mens hjemmeboende børn på 18 år og derover indgår med deres egen formue i opgørelsen. Kun familier med fuldt skattepligtige voksne indgår i opgørelsen.

Der er en tydelig sammenhæng mellem alder og formueopbygning. Derfor er opgørelsen af formuerne på kommuneniveau foretaget på baggrund af aldersstandardiserede vægte. Det betyder, at borgerne i hver kommune er vægtet på hvert alderstrin, så alderssammensætningen i hver kommune stemmer overens med landsfordelingen. For opgørelsen på sogneniveau er aldersstandardiseringen foretaget på baggrund af 5-årsintervaller.

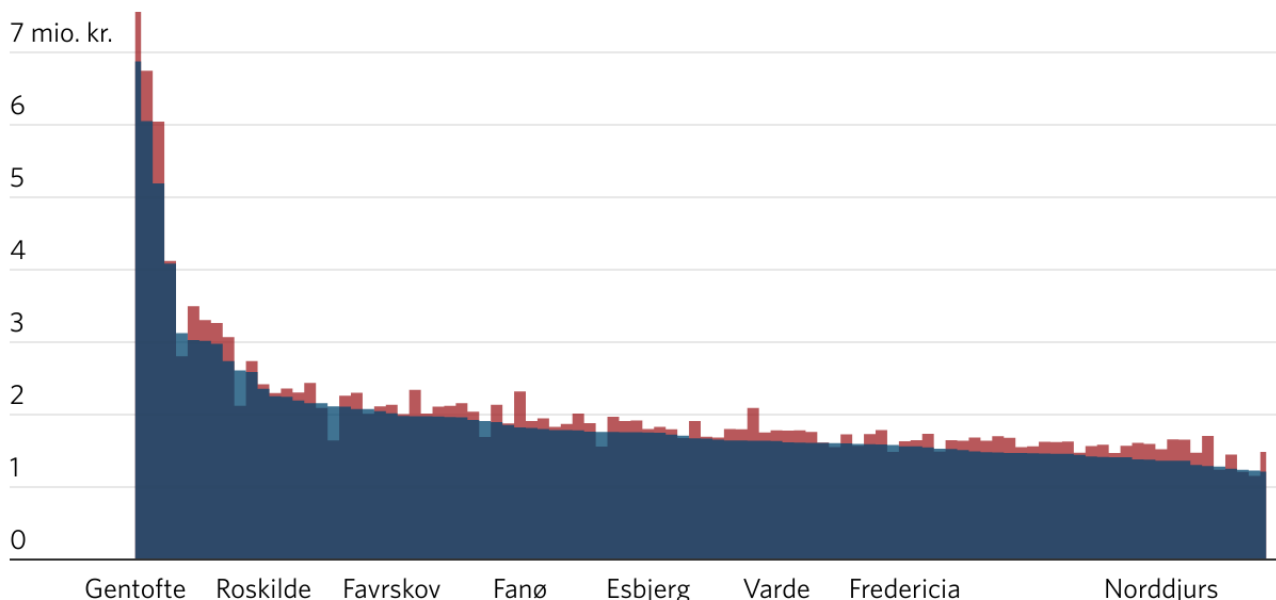
Danmarks Statistiks formue- og gældsopgørelse indebærer en diskretionering af meget store formuer i form af et loft over formuer på 1.000 gange interkvartilafstanden for personer over 18 år. Det betyder, at personer med formuer på over ca. 1,9 mia. kr. i 2021 har fået nedskaleret alle formuekomponenter proportionalt, så nettoformuen bliver enslydende med loftet. Diskretionering påvirker primært personer med meget store unoterede aktieformuer. Loftet over formuer betyder, at formueuligheden vurderes en smule lavere, end hvis der ikke havde været et loft (i størrelsesordenen 1½-2 pct.-point målt på top 1 pct. formueandel). Loftet er dog vurderet nødvendigt for at undgå indirekte identifikation af enkeltpersoners formue, når der laves detaljerede opdelinger af befolkningen.

Alle beløb er korrigeret for inflation ved at fremskrive til 2024-prisniveau på baggrund af udviklingen i forbrugerprisindekset til og med 2023 samt den forventede inflation i 2024.

Bilag 1. Supplerende figurer og tabeller

Aldersstandardisering trækker studiebyer op og toppen ned

Figuren viser virkningen af aldersstandardisering på den gennemsnitlige nettoformue i hver kommune. De blå søjler er de aldersstandardiserede gennemsnitlige nettoformuer, mens de røde søjler angiver de faktiske nettoformuer før aldersstandardisering.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Pensionsopsparinger udligner formueforskelle mellem kommuner

Tabellen viser, hvordan den gennemsnitlige nettoformue i hver kommune kan opdeles på de forskellige komponenter som reale aktiver (bolig og bil), finansielle aktiver (bankindestående, aktier, obligationer mv.), pensionsformue (efter skat) samt passiver i form af prioritetsgæld, øvrig privat gæld og gæld til det offentlige.

Kommune	Reale aktiver	Finansielle aktiver	Pensionsformue efter skat	Prioritetsgæld	Øvrig gæld	Gæld til det offentlige	Nettoformue	Pensionsformuens andel af nettoformue ▼
Albertslund	721	326	613	265	62	50	1.283	47,8%
Brøndby	685	345	566	248	59	49	1.239	45,7%
Ishøj	748	332	547	284	67	49	1.226	44,6%
Guldborgsund	876	406	567	384	100	58	1.306	43,4%
Rødovre	900	466	660	385	61	53	1.528	43,2%
Slagelse	787	480	608	324	86	52	1.413	43,0%
Næstved	849	492	630	365	90	47	1.469	42,9%
Ballerup	893	512	714	345	64	42	1.669	42,8%
Faxe	922	444	607	401	101	50	1.421	42,7%
Herlev	873	501	684	343	62	43	1.609	42,5%
Hele landet	1.080	830	685	451	94	39	2.011	34,1%

Yderligere 88 rækker er ikke vist.

Anm.: Beløb angivet i 1.000 kr. Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen og der er foretaget aldersstandardisering, således at man kan sammenligne på tværs af kommuner med forskelle i alderssammensætning. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Den gennemsnitlige voksne danskers formue er over to mio. kr.

Tabellen viser sammensætningen af den gennemsnitlige nettoformue for voksne danskere.

	Kr. (2024-niveau)
A. Reale aktiver	1.079.700
- Heraf primær ejerbolig	763.800
B. Finansiell formue	829.600
- Heraf bankindestående	203.900
- Heraf noterede værdipapirer (obligationer, aktier, investeringsfonde)	186.500
- Heraf unoterede aktier	400.200
D. Prioritetsgæld	450.900
E. Øvrig gæld til pengeinstitutter mv.	93.900
F. Gæld til det offentlige (SU-lån, indefrosne ejendomsskatter, gæld til inddrivelse)	39.400
Nettoformue ekskl. pension (A+B-D-E-F)	1.325.000
C. Pensionsformue før skat	1.103.600
CX. Pensionsformue efter skat	685.400
Nettoformue inkl. pension (A+B+CX-D-E-F)	2.010.500

Anm.: Kun personer på 18 år og derover indgår i opgørelsen. Beløb afrundet til nærmeste 100 kr. Opgjort på baggrund af formue- og gældsdata pr. 31. december 2022 fremskrevet til 2024-niveau på baggrund af forbrugerprisindekset.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

1 www.ae.dk/analyse/2023-03-den-gyldne-procent-af-danskerne-sidder-paa-mere-end-ni-procent-af-de-samlede

2 www.ae.dk/tema/2023-07-den-rigeste-procent-sidder-paa-en-fjerdedel-af-den-samlede-formue